

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Chitoroga Ion în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui

*Ceban Vitalie Xxxxx, născut la xxxx,
originar și domiciliat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 23.06.2020 – 20.07.2020;

2. instanța de apel: 13.08.2020 – 24.11.2020;

3. instanța de recurs: 25.02.2021 – 12.05.2021.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 20 iulie 2020, Ceban Vitalie a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 171 alin. (2) lit. c) și art. art. 42 alin. (5), 171 alin. (2) lit. c) Cod penal, și în baza acestor Legi, conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa:

- în baza art. art. 42 alin. (5), 171 alin. (2) lit. c) Cod penal, sub formă de 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori și tineri;

- în baza art. art. 42 alin. (5), 172 alin. (2) lit. c) Cod penal, sub formă de 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori și tineri.

În baza art. 84 Cod penal prin cumul parțial al pedepselor lui Ceban Vitalie i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de 4 ani și 2 luni închisoare cu executare în centrul de detenție pentru minori și tineri.

Conform art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare în privința inculpatului Ceban Vitalie pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

S-a admis parțial acțiunea civilă, s-a încasat de la reprezentanții legali ai inculpaților

minori, Ceban Aliona și Stratan Ion, în mod solidar, în beneficiul reprezentantului legal al vărții vătămate, Gheorghiu Iulia, prejudiciul material în sumă de 500, 00 lei, și moral în sumă de 25 000, 00 lei.

S-a încasat de la reprezentanții legali ai inculpaților minori, Ceban Aliona și Stratan Ion, în mod solidar, în folosul statului, cheltuielile de judecată în sumă de 1 160 (una mie una sută șaiszeci), 00 lei, pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și inculpatul Stratan Nicolae în privința căruia prezenta decizie nu se contestă cu recurs ordinar.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Ceban Vitalie la 18 februarie 2020 aproximativ pe la ora 19:30 min. prin înțelegere prealabilă cu Stratan Nicolae, ambii fiind sub influența alcoolului, având scopul satisfacerii poftei sexuale, au urmărit-o pe cet. Xxxxx Xxxxx de la magazinul alimentar a ÎI "STRATAN Antonina" cu sediul în satul Xxxxx, r-nul Xxxxx până pe una din străzile aceleiași localități și, la aproximativ 200 m de gospodăria acesteia, profitând de faptul, că Xxxxx Xxxxx suferă de o maladie psihică și nu-și putea exprima voința, nu era capabilă să opună o rezistență fizică îndelungată și efectivă, aplicând asupra ei violență fizică, au doborât-o la pământ, apoi ambii cu forța au dezbrăcat-o de haine, totodată aplicând asupra ei lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului, immobilizându-i mâinile și picioarele cu forța, urmare cărui fapt i-au cauzat trei excoriații pe torace, o echimoză pe glanda mamară dreapta, o excoriație pe glanda mamară stânga, o echimoză pe antebrațul stâng și cinci echimoze pe partea internă a coapsei drepte, astfel ambii înfrângându-i rezistența fizică, exprimată prin immobilizarea picioarelor de către Ceban Vitalie care a făcut posibilă săvârșirea raportului sexual forțat de către Stratan Nicolae în formă obișnuită în privința cet. Xxxxx Xxxxx.

Tot Ceban Vitalie, continuându-și intențiile sale criminale în același timp și loc, prin înțelegere prealabilă cu Stratan Nicolae, ambii fiind sub influența alcoolului, având scopul satisfacerii poftei sexuale în formă perversă, aplicând forța fizică și psihică, asupra cet. Xxxxx Xxxxx, ambii înfrângându-i rezistența fizică, prin immobilizarea picioarelor de către Ceban Vitalie și immobilizarea mâinilor de către Stratan Nicolae, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, astfel fiindu-i înfrântă rezistența fizică de către Vitalie Ceban, exprimată prin immobilizarea picioarelor acesta din urmă a făcut posibilă săvârșirea raportului sexual forțat în formă perversă de către Stratan Nicolae în privința cet. Xxxxx Xxxxx.

Prin acțiunile sale intenționate Ceban Vitalie a comis infracțiunile prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 171 alin. (2) lit. c) Cod penal și art. 42 alin (5), art. 172 alin. (2) lit. c) Cod penal, *participația prin complicitate la acțiuni violente cu caracter sexual, adică satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică sau psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea*

acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința, săvârșite de două persoane și violul, adică participația prin complicitate la raportul sexual săvârșit prin constrângerea fizică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința, săvârșită de către două persoane.

Cauza în instanța de fond a fost examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către avocatul Tetelea Maria în numele inculptului, partea vătămată Xxxxx Xxxxx și reprezentantul legal al părții vătămate Gheorghiu Iulia.

3.1. Avocatul Tetelea Maria în numele inculptului, a solicitat casarea parțială a sentinței, în latura individualizării pedepsei penale, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Stratan Nicolae să-i fie aplicată o pedeapsă conform prevederilor art. 90 Cod penal.

3.2. Partea vătămată Xxxxx Xxxxx și reprezentantul legal al părții vătămate Gheorghiu Iulia, au solicitat admiterea apelului, casarea sentinței din motiv că despăgubirile de 100 000 lei pentru prejudiciul moral cauzat sunt rezonabile și vor constitui o satisfacție echitabilă în raport cu fapta comisă de inculpat. Prejudiciul moral suportat de partea vătămată Xxxxx Xxxxx s-a manifestat prin dureri fizice și suferințe psihice cauzate în rezultatul aplicării loviturilor de către inculpați, atentarea la inviolabilitatea persoanei prin întreținerea rapoartelor sexuale prin constrângere, batjocorirea persoanei prin supunerea forțată la acțiuni cu caracter sexual în forme perverse, ceea ce a cauzat stres și suferințe psihice, stări de frică care persistă până în prezent. La fel, acțiunile infracționale ale inculpaților au agravat starea de sănătate a părții vătămate astfel că dânsa urmează tratament până în prezent, fapt confirmat prin rețeta din 23.07.2020 și bonurile fiscale din 20.07.2020 și 23.07.2020 anexate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2020, au fost admise apelurile reprezentantului legal Gheorghiu Iulia, părții vătămate Xxxxx Xxxxx și a avocatului Tetelea Maria în numele inculpatului Stratan Nicolae, sentința casată parțial, inclusiv și din alte motive, în partea stabilirii pedepsei și încasării prejudiciului moral și pronunțată, în această parte, o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Lui Ceban Vitalie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. c) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, art. art. 70 alin. (3) și 79 alin. (1) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de 3 ani închisoare cu executare în centrul de detenție pentru minori și tineri.

Conform prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor, lui Ceban Vitalie, i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de 3 ani și 6 luni închisoare cu executare în centrul de detenție pentru minori și tineri.

Conform art. 90¹ Cod penal, după executarea de către Ceban Vitalie a pedepsei cu

închisoare pe o perioadă de 1 an și 9 luni în centrul de detenție pentru minori și tineri, se v-a dispune suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare pe durata rămasă neexecutată, pe o perioadă de probațiune de 2 ani, cu obligarea acestuia ca în perioada de probațiune stabilită să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent, dispunându-se neexecutarea pedepsei aplicate dacă în perioada de probațiune fixată, nu v-a săvârși o nouă infracțiune și prin respectarea condițiilor probațiunii, v-a îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Ceban Vitalie a săvârșit infracțiunile imputate lui.

Privitor la individualizarea pedepsei penale, numită inculpatului Ceban Vitalie, instanța de apel a considerat că instanța de fond n-a ținut cont, în măsura necesară, de toate circumstanțele reale și personale, și astfel a admis, din alte motive, apelurile declarate în această parte, astfel la stabilirea pedepsei inculpatului instanța nu a aplicat prevederile art. 79 Cod penal. Ținând cont de faptul că la momentul comiterii infracțiunii încriminată inculpatului Ceban Vitalie era minor, prin aplicarea art. 70 alin. (3) Cod penal, potrivit căruia *„La stabilirea pedepsei închisorii pentru persoana care, la data săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, reduce la jumătate”*, precum și a prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală, noile limite ale pedepsei vor fi: limita minimă: 3 ani și 4 luni închisoare, iar limita maximă: de asemenea 4 ani închisoare.

Totodată, conform prevederilor art. 79 Cod penal, instanța de apel i-a aplicat inculpatului Ceban Vitalie o pedeapsă sub limita minimă, astfel instanța de apel a constatat că, instanța de fond incorect a stabilit față de inculpatul Ceban Vitalie pedeapsa de 4 ani închisoare, ceea ce demonstrează că nu a aplicat prevederile art. 79 Cod penal.

Ținând cont de cele menționate, instanța de apel a stabilit pedeapsa inculpatului Ceban Vitalie în baza art. 171 al. (2) lit. c) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, art. art. 70 alin. (3) și 79 alin. (1) Cod penal, pedeapsa sub formă de 3 ani închisoare cu executare în centrul de detenție pentru minori și tineri, iar în baza art. 172 alin. (3) lit. c) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, art. art. 70 alin. (3) și 79 alin. (1) Cod penal, pedeapsa sub formă de 3 ani închisoare cu executare în centrul de detenție pentru minori și tineri. Conform prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor, lui Ceban Vitalie i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de 3 ani și 6 luni închisoare cu executare în centrul de detenție pentru minori și tineri.

De asemenea, instanța de apel a constatat că inculpatul Ceban Vitalie a comis

infracțiunea prin participație, nefiind autorul violului, prin urmare rolul acestuia a fost mai puțin activ din care considerente în privința ultimului pot fi aplicate prevederile art. 90¹ Cod penal, fiind dispusă executarea de către Ceban Vitalie a pedepsei cu închisoare pe o perioadă de 1 an și 9 luni în centrul de detenție pentru minori, suspendându-i parțial executarea pedepsei cu închisoare pe durata rămasă neexecutată, pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Mai mult ca atât, pentru a sta pe calea corectării, instanța de apel l-a obligat pe inculpatul Ceban Vitalie, ca în perioada de probațiune stabilită să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent, dispunându-se neexecutarea pedepsei aplicate dacă în perioada de probațiune fixată, nu v-a săvârși o nouă infracțiune și prin respectarea condițiilor probațiunii, v-a îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Privitor la solicitarea reprezentantului legal al părții vătămate minore Gheorghiu Iulia, privind încasarea daunei morale, instanța de apel a considerat nefondată sentința atacată, privind încasarea solidară din contul lui Stratan Nicolae și Ceban Vitalie, în beneficiul părții vătămate Xxxxx Xxxxx a prejudiciului moral în sumă de 25000 lei, or dauna morală nu poate fi încasată în mod solidar.

Prin urmare, instanța de apel a considerat necesar de a casa sentința, în partea civilă cu privire la încasarea prejudiciului moral și a admis acțiunea civilă cu privire la încasarea daunei morale și de a încasa de la reprezentantul legal Ceban Aliona al inculpatului minor Ceban Vitalie și de la reprezentantul legal Stratan Ion al inculpatului minor Stratan Nicolae în beneficiul reprezentantului legal al părții vătămate Gheorghiu Iulia, dauna morală cauzată prin infracțiune a câte 20 000 lei fiecare, ținând cont și de practica CEDO privitor la modul de încasare a prejudiciului moral (Opinia comună privind satisfacția echitabilă //Buletinul CSJ a RM8-9/24, 2012), cât și de prevederile art. 1423 Cod Civil.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Chitoroga Ion în numele inculpatului, prin care, indicând temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8), 9) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În argumentarea recursului invocă faptul că instanța de apel neîntemeiat a aplicat în privința inculpatului Ceban Vitalie a prevederilor art. 90¹ Cod penal. Or, aceasta urma să țină cont de faptul că inculpatul a comis infracțiunea prin participație, nefiind autorul violului, prin urmare rolul acestuia a fost mai puțin activ astfel fiind posibilă aplicarea art. 90 Cod penal. Mai mult ca atât, Ceban Vitalie a reparat parțial prejudiciul cauzat părții vătămate.

6. La recursul ordinar declarat de către avocatul Chitoroga Ion în numele inculpatului, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod procedură penală, procurorul a depus referință care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat, invocând că motivele de reapreciere a întregului sistem de probe nu se conțin în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din cuprinsul recursului declarat de către avocatul inculpatului se reține, că se invocă ca temeiuri de drept pct. 8), 9), 12) din alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă de fapt recurentul critică decizia instanței de apel în latura stabilirii pedepsei inculpatului Ceban Vitalie, semnalând astfel temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 10) potrivit căruia *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise în instanțele de fond și de apel în cazul în care s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Însă, instanța de recurs consideră că, pedeapsa individualizată inculpatului, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale.

Astfel, Colegiul penal remarcă că, argumentele recurentului privind stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, sunt nefondate, or, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Astfel, instanța de recurs reține că, instanța de apel a dat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 70 alin. (3), 75, 79 Cod penal, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, de

gravitatea infracțiunilor săvârșite care se atribuie la categoria infracțiunilor grave, de motivul inculpatului, de persoana acestuia care a comis infracțiunea în timpul minoratului, prin participație, nefiind autorul violului, a recunoscut vina și se căiește sincer, corect a conchis că corijarea lui Ceban Vitalie poate avea loc doar prin stabilirea unei pedepse sub formă de 3 ani și 6 luni închisoare, dintre care 1 an și 9 luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar termenul rămas de un 1 an și 9 luni cu suspendare condiționată a executării pedepsei conform art. 90¹ alin. (1) Cod penal pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

Colegiul penal reamintește că, stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială, etc.

De asemenea, Colegiul penal indică că, chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Totodată, Colegiul penal menționează că, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că, scopul pedepsei poate fi atins cu sau fără executarea efectivă a acesteia, or conform prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de judecată ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, v-a ajuns la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea *poate* dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând neapărat în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă.

Astfel, Colegiul penal indică că, în formarea convingerii, instanța de apel a ținut cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv, întreaga conduită a inculpatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea faptei, în timpul judecății, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea infractorului, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În prezența circumstanțelor descrise, Colegiul penal consideră legală concluzia instanței de apel referitor la pedeapsa aplicată inculpatului care este proporțională faptelor comise de către inculpat.

Mai mult decât atât, după cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul penal

constată că, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la pronunțarea deciziei recurate, or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a acesteia nu s-au stabilit.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar conchide că nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care face referință recurentul, deci nu persistă temei de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind în conformitate cu legea și în limitele acesteia, decizia fiind una motivată din care considerente se impune inadmisibilitatea recursului ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Chitoroga Ion în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui **Ceban Vitalie Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **10 iunie 2021**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana